

Előfizetési árak:
egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden esztendőnkön.
Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRTÉK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
bőv a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak

Kiadóhivatal: István-utca 9.
bőv a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTA L.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Mit szól hozzá a pénzügyminister?

Ujpest, április hó 25-én.

Miután már minden, ami a világ és az élet fogalmán belől létezik, ami elgondolható és elképzelhető, a pénz körül forog; miután ngylátszik, valószínű, hogy még földgömbünknek a tengelye is pénz: nagyon természete, hogy az alkotmányos államokban mindenki, aki az államkormányzat keretén belől él és mozog, csak a pénzügyminiszterre néz, mert minden kívánságnak, minden óhajnak, minden szükségletnek ő a megtestesítője, vagy megölő betűje.

Ennek a következménye az, hogy nálunk a falusi baktortól fel egészen a királyig, mindenkinek az ajkán nem egyszer, hanem többször megjelenik az a kérdés: „Mit szól hozzá a pénzügyminiszter?”

E kérdés községünkben is annyiszor megismétlődött a mult héten, hogy végre ide került lapunk élére s mi — egy nagy és intelligens társadalmi osztály — az állami tisztviselők — érdeklében — szívesen foglalkozunk véle.

Kik lapunk mult számának vezető cikkét „Az ujpesti állami tisztviselők lakbér-kérdése”-ről olvasták, mindnyájan igazat adtak nekünk, mindenkít megdöbbenett az az anomália, amely az ujpesti államrendőrség s a többi ujpesti állami tisztviselők lakbére között létezik, ennek következtében mindenki helyeselte felszólalásunkat, de mindenki azt kérdezte, hogy: „Mit szól hozzá a pénzügyminister?” . . . mert hát . . .

Plósz Sándor igazságügyministernek meleg szív dobog a kebelében, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi minister kész

atjai gondoskodását ujpesti tisztviselőire is kiterjeszteni, *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter már meg is ígérte az ujpesti állami tanítóknak támogatását, de *Lukács László* pénzügyminister az éjszaki sark közelében, *Ferencz József* földjén lakik s amíg az érzélem, az atjai gondoskodás, az ígérret hajói közül egy szerencsésen eljut hozzá, addig kilenczvenkilenc bizonyára hajótörést szenved, befagy a jéghegyek között, aminthogy ott feneklett meg az ujpesti állami polgári iskolák tanítóinak a kérelme is, amelyet *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter utalt át hozzá.

Ezen, csaknem általánossá vált véleménynyel szemben kénytelenek vagyunk hangsúlyozni, miszerint igaz ugyan, hogy *Lukács László* pénzügyminister, az államháztartás egyensúlyának fenntartása érdekében — gyakran legjobb meggyőződése ellenére — kénytelen a legjogosultabb törekvések elé gátat emelni, de például a *Kerkápoli* volt pénzügyminister ridegségétől oly távol áll, mint az ég a földtől. *Lukács László* pénzügyminister nem zárkozik el az állami tisztviselők szükségletei elől s ha nem is valamennyin, de a legégetőbb szükségleteken mindenkor igyekezett enyhíteni, éppen azért hisszük és reméljük, hogy az ujpesti állami tisztviselők kérelme, a lakbérleti viszony megváltoztatása tárgyában, azon szerencsés hajók közé fog tartozni, amely hajótörést nem szenvedve, éppen *Lukács László* pénzügyminister objectivitásánál, humánus gondolkozásánál és méltányosságánál fogva kedvező megoldást fog nyerni.

Hiszük és reméljük még azért is, mert az ujpesti állami tisztviselők azon

kívánságának a teljesítése, hogy lakbérletük a IV-ik osztályból az I-sőbe helyeztessék át annyira helyiérdekű s az állam költségvetésében oly csekélység — 40—50,000 korona — hogy az államháztartás egyensúlyára befolyást egyáltalában nem gyakorolhat egyrészt, másrészt pedig az ujpesti állami tisztviselőkre nézve oly nagy horderővel bír, hogy a kérdés kedvező megoldását még *Kerkápoli* se tagadhatná meg, ha élne s pénzügyminister volna.

Amint halljuk, az ujpesti állami tisztviselők lakbérleti viszonyaik rendezése tárgyában már a legközelebbi napokban egy népes értekezletet fognak tartani s egy nagy bizottságot fognak kiküldeni, amely az ujpesti állami tisztviselők memorandumát kidolgozva, azt *Szél Kálmán* miniszterelnöknek és *Lukács László* pénzügyministernek átfogja nyújtani.

A memorandum átnyújtó nagy bizottságnak a miniszterek elé vezetésére kerületünk országgyűlési képviselője *Wolfner Tivadar* már fel is kéretett s ő a vezetést a legnagyobb készséggel el is vállalta.

Hogy mit szól majd a memorandumhoz a pénzügyminister és a miniszterelnök: azt senkisé tudja megmondani, de meggyőződésünk az, hogy a kérelem jogosságát és méltányosságát elismerve nemcsak kedvező ígérretet fognak tenni, hanem az ígérretet be is fogják rövid idő alatt váltani.

E meggyőződésünknek, hitünknek és reményünknek horgonyát különösen *Szél Kálmán* miniszterelnök képezi, akit a gondviselés nemcsak bölcsességgel, nemcsak igazságszeretettel, hanem olyan jellemmel is rubázott fel, aki a köteles-

TÁRCZA.

A tolvajnö.

Írta: J. H. Rosny.

Egy titokzatos, különöz természetű fiatal leány volt a jegyesem. Felette boldog voltam, hogy őt olyan odaadóan szerettem.

Keveset beszélt s ha valami mondani valója volt, azt sugva tette, mintha mindig nagy titkokat árult volna el. Viselkedésével bizalmatlanságot keltett maga iránt és olykor igen izgatottnak látszott, ha nyugalmban zavarták. De szemének ragyogása, arczának sugárzása, lényének bédító varázsa annyira elkábított, hogy egy pillanatig sem mertem a leány titokzatos viselkedését rosszra magyarázni.

Orjögősen szerettem Jeannet, olyan erős szenvedéllyel, hogy inkább halva kívántam őt látni lábaim előtt, mintsem hogy más valaki férközhessék hozzá szerelmével. Ejjnek idején órák hosszágú álldogáltam ablaka előtt és boldog voltam, ha csak tekintetemmel is felkereshettem azt a fehérhüvelyes ablakcskát, amelynek párnáján könyökölve őt olyan sokszor láttam.

De szerelmemet a bizonytalanság érzése némileg lohasztotta. Nem tudtam azt, vajjon ő is szeret-e engem. Ostromló kérdéseimre sohasem adott közvetlen feleletet. Egyre

csak azt hajtogatta, hogy hiszen az eljegyzéshez immár szülei is megadták beleegyezésüket s hogy nincs okom ennek szentségében kételkedni. De valami belső türelmetlenség egyre nőgott és ilyenkor rendszerint azzal vigasztalt, hogy . . . hát ő bizony maga sem tudja, mit érez irántam, de . . . annyi szent, hogy nem vagyok ellenszenves előtte. S ez szerinte éppen elegendő, hogy a házasságnak misem álljon utjába.

Hiába igyekeztem a titoknak fátyolát föllebenteni: a szépséges leányzó továbbra is úgy tűnt föl előttem, mint valami csalfa délibáb. S én mégis olyan igazán szerettem . . .

Egy este kint ültem a nyárilaknak nyitott tornácán. Drumontékhoz hívtak meg bennünket vendégül s én visszavonulva a társalgás zajától, esöndes merengés közben szerelmemről ábrándoztam. Hirtelen valami zaj ütötte meg fületem. Benéztem a szalonba. A vendégek izgatottan sűrögtek-forogtak ide s tova.

A háziasszony kétségbeesetten tördelte kezét. Despares asszony olyan sápadt volt, mint a fal és egész testében remegett. A jó barátok és ismerősök zavartan tekintettek egymásra.

— Mi történt? — kérdeztem megdöbbenve.

Szomszédaim szaggatott szavakban elmondották, hogy Despares asszonynak családí ereklényét, egy gyémántokkal kirakott, remekművű nyakékét valaki ellopta . . . A

eseléséget berendelték és vallasni kezdték. Szóval a háziasszony igen restelte a kellemetlen incidens és mindenáron tisztázni akarta a dolgot.

Eppen abban a pillanatban lépett be Hestre, egy őszfűrtű öreg ur, akit egyhangulag megbiztak azzal, hogy kutassa ki a tettest. Hestre legelőbb megköszönte a belé helyezett bizalmat és felkérte a jelenlevőket, hogy mindenki vesse magát alá a megvizsgáltatásnak. Noha kissé sértő volt a felszólítás, senki sem botránkozott meg rajta és mindenki egyforma készséggel buzgólkodott az igazság felderítésén. Legelőbb a eseléséget motozták meg.

En nem sokat törődtem a dologgal és egykedvűen beszélgetésbe elegyedtem. Visszavonultunk a kandalló mögé és megvartuk, amíg Hestre a két tanu kíséretében a eseléségnél megejti a vizsgálatot.

A többiek elszéledtek mellőlem magamra maradtam. Gondolatokba merülve a kandallóra helyezett diszes vázákat nézegettem, amikor egyszerre csak valaki gyöngéden megérintette vállamat. Fölemelkedtem: menyasszonyomat láttam magam előtt, aki tágranyitott nagy szemével esdőleg nézett reám.

Nem volt senki körülöttünk és így halk beszédünket nem hallhatták. Jeanne izgatottan szólt hozzám.

— Ha szeret, úgy gondoskodjék róla, hogy az ön zsebeit kutassák át legelőbb . . . maradjon mindig mellettem és ha önnel vé-

segeknek nemcsak a teljesítését megköveteli, hanem elismeréssel is adózik; aki a bajokat, a szükségleteket nemcsak felismerni, hanem azokat multhatatlanul orvosolni is szokta!

Az ujbpesti állami tisztviselők mozgalma felé tehát örömprepeső szívvel s minden aggodalom nélkül kiáltjuk: *„Szerencse fel!”*

Halljuk, „mit szól hozzá a pénzügyminiszter?”

Brankovics György.

Az olajfaág. Lapunk mult számában jeleztük, hogy az állam költségén építendő ujbpesti iskolák közül, a Lőrincz-utcai és Baross-utcai iskolának a felépítésével valószínűleg az *„Ujbpesti ipartestületi hitelszövetkezet”*, a másik két iskolának a felépítésével pedig *Schreiber Gyula* építési vállalkozó fog megbízni.

Ez a valószínűség tényé vált! s a tény azzal hálálja meg az „Ujbpesti Közlöny” f. é. április hó 21-ki számában „Hálás”, hogy a közoktatásügyi miniszterium kedvező döntését „Olajfaág”-nak minősíti s a hitelszövetkezeti iparosok nevében köszönetet mond *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszternek és *Zsúlszky Mihály* közoktatásügyi államtitkárnak.

Az „Ujbpesti ipartestületi hitelszövetkezet” iparosainak az örömeiben mi is őszintén osztozunk, a „Hálás” köszönetéhez pedig azon ujbpesti iparosok nevében is esatlakozunk, kik *Schreiber Gyula* építési vállalkozóval szövetkeztek, mert hiszen ezek is községünk iparosai s a miniszter döntése ezek táborában is örömet okozott. A hálás köszönetet továbbá a közoktatásügyi miniszteren s államtitkáron kívül kiterjesztjük községünknek még *azon vezérférjára* is, aki már jóval az építkezésre vonatkozó „Árlejtés” közzététele előtt, minden befolyását latba vetette a közoktatásügyi kormányánál az ujbpesti iparosok érdekében, még pedig tekintet nélkül arra, hogy azok az iparosok kivel fognak szövetkezni s kivel fognak társulni, mert az ő szeméi előtt, csak az a nemes cél lebegett, hogy az ujbpesti iskolák, ujbpesti iparosok által építtessenek.

Ennek bizonyítására elegendő magára az „Árlejtésre” hivatkozni, amely fentebb érintett *községünk vezérférjának* befolyása

következtében szerkesztetett meg oly módon hogy az építési munkálatokra minden ujbpesti iparos pályázhatott.

Végül csak azon óhajtsanak adunk kifejezést, hogy az az „Olajfaág” soha se hervadjon el, hogy akkor, amidőn a *község felvirágzásáról* s *Ujbpest lakosságának a jólétéről* leendő szó, soha se személyeskedjünk, s a politikai párttekinteteket mellőzzük. Mi a község-, a lakosság- s a közjó érdekében, mint eddig mindig, úgy a jövőben is, lelkünk teljes erejével igyekezünk mindenkit megelőzni a jóban, s ha nem előzhetjük meg, a legnagyobb készséggel követjük a jót, bárhonnan és bárkitől is eredjen az.

Az égési balesetek.

Számtalanszor olvassuk a napilapok hasábjain, hogy az égési balesetek minduntalan van áldozata. És ha megfigyeljük az áldozatok nemét, azt tapasztaljuk, hogy azok rendszerint — nők.

Magyarázatát leli pedig e tény ama divatkülömbőségben, mely a két nem ruházata és a ruhaszövetek között van, továbbá abban, hogy a férfiak az ilyen balesettel szemben higgadtan viselkednek, mint a nők.

A férfiviselet egyszerűségénél, inkább testhez simuló és a szövet anyagának tömörebb voltánál fogva a tüzfogásra és lángvetésre kevésbé alkalmas.

Ellenben a női ruha ugy szövetanyagának nagy mennyisége és könnyűségénél, mint pedig formájánál — libegős, lobogós voltánál — fogva is sokkal alkalmasabb, hogy ugy mondjam, disponábilisabb az e fajta baleset előidézésére.

Itt meg akarom jegyezni — némi vigasztalására a hölgyeknek, — hogy van az égési sérülést okozó baleseteknek egy bizonyos fajtája, amely sokkal veszedelmesebb kimenetelű a férfiakra, mint a hölgyekre nézve. Ez a *leforázás* okozta égési veszedelem.

Ennél éppen megfordítva áll a dolog. T. i. a férfi-ruhaszövet a ráömlő forró folyadékot nagyobb mennyiségben és jobban beiszsa és a ruhának inkább testhez álló voltánál fogva a forró folyadék közvetlenebbül és intenzívebben érintkezik a testtel; míg ellenben nőknél a terjedelmes és leomló sima szövetű felsőszoknyán a ráömlött folyadék gyorsan leperog s a többszörös ruharéteg — alsó szoknyák — kellő védelmet nyújtanak az ebből eredhető sérülésekkel szemben.

Tényeken alapuló tapasztalatok igazolják, hogy a nők, mikor a tűz mellett foglalatostkodnak, *nem eléggé óvatosak és elővigyázók.*

Mint tudjuk, láthatatlan ellenséggel szemben nem igen védekezhetünk. De a láthatóval szemben — amilyen a tűz is — a védelem mindig módunkban áll. Ez csak tőlünk függ. Fájdalom, a nők ezt figyelmen kívül hagyják. Pedig de sok nő esett már ennek áldozatul!

Lássuk most a mindennapi életből vett azokat az eseteket, melyek tapasztalat után legtöbbször előidézői az e fajta baleseteknek.

Ezek között álljon itt első sorban a *petroleumlámpa* és a borszeszes forraló körül tanúsított helytelen és könnyelmű elbánás, amely miatt a legtöbb ily fajta szerencsétlenség történni szokott.

Igy végtelen könnyelműség és sok égési balesetnek az okozója a cselédeknek — de sok intelligens nőnél is — divó az a szokás, hogy a petroleum-lámpásba égő kanócz mellett öntik a petroleumot. Ezzel a meg gondolatlanságukkal veszélybe sodorhatják nemcsak a saját életüket, hanem a családnak ingó vagyonát is. Mert megtörténhetik, hogy a petroleumos edényből kiömlő petroleum az égő kanócztól meggyullad és az edényben levő petroleum felrobban. Az így kiömlő égő petroleum aztán lángba boríthatja nemcsak magát a meg gondolatlan eselekvőt, hanem a padlóra ömlött és ott szétfolyó égő anyagtól tüzet foghat a szőnyeg, függöny stb. is és kész a legnagyobb veszedelem.

Elejét veendő tehát az így történhető szerencsétlenségeknek, feltétlenül kívánatos, hogy a petroleumos lámpákat ne este, égő kanócz mellett, hanem a reggeli takarításkor töltsük meg, illetve hozzuk rendbe.

Ezt megköveteli nemcsak az elővigyázat, de a rendes háztartás is.

Rosz szokás tüzrakásnál a papírost, fát és a szent petroleummal leönteni. Mert az oda tartott égő gyufától a petroleum hirtelen lobbanással szokott meggyuladni és a szétcsapó lángtól a könnyű női ruha tüzet foghat. — Ez tehát kerülendő!

Ugyancsak a könnyelműség szülte meg gondolatlanságnak tulajdoníthatók azok a szerencsétlenségek is, amelyek az *égő borszeszes gyorsforraló* által okoztatnak.

Épp oly veszedelmes, mint meg gondolatlanság az égő borszeszes gyorsforralót

geztek, úgyesen tüntesse el azt a kis tárgyat, amit a háta mögött a kezébe fogok eszszatni... érti?...
Lélekzetem elakadt e szavak hallatára. Félhelmetes megdöbbenéssel néztem a leányra, de visszafojtottam fölindultságomat és erőltetett mosolylyal egy pár szót hebegtem.

— Igen... ugy fogok eszeledni, amint paranesolja.
Térdeim remegtek és torkom kiszáradt. Hogy mit éreztem ebben a pillanatban, nem igen tudnám kifejezni. Valami keserű érzés dujt bennem, de egyben jóleső öröm járta át szívemet, hogy aki olyan ridegen zsarnokoskodott felettem — ő sem ment az emberi hibáktól. A nemesebb erkölcsi megbótrákozás érzése támadt föl bennem, de valójában az erős szerelem forralta véretem. Nem ítéltem őt el, mert valami titkos meggyőződés azt sugta fülembbe, hogy az ő szépsége enyhíti csunya tettét, hogy őt gyalázatában még jobban kell becsülnöm.

Jeanne hálás szempillantással köszönte meg megígért segédkezésemet és büszke, önértetes magatartással a kandallóhoz támaszkodott.
— Sokára végeznek odakint, — szólalt meg hirtelen.
— No igen, az öreg Hestre nagyon elővigyázatos, — válaszolt valaki viszonzásképen.
Ismét méla esend honolt a szobában és a kínos várakozás izgatottá tett valamennyiünket. Végre kívül befejezték a vizsgálá-

tot és Hestre a házigazda meg két tanu kíséretében eredménytelenül tért vissza.

Szívem hevesen lüktetett és éreztem, hogy mindjobban halovány leszek. De túrtörtetem izgatottságomat és összeszedve minden erőmet, határozott hangon kértem, hogy engem kuttassanak át legelőbb.

Az öreg Hestre mosolygott kívánságomon és ifjui önérteteskedésnek tulajdonította heves felbuzdulásomat. Alaposan átkutatta valamennyi zsebemet és én ezalatt a szívárvány minden színét váltottam. De zavarom senkinek sem tört föl, mert mindenki izgatott volt. Megmotozásom után két-három lépéssel visszahátráltam és Jeanne mellé férkőztem. Leejtette logyezőjét és miközben mindketten lehajoltunk, úgyesen a kezembe nyomta az ellopott ékszer, amelyet én aztán gyorsan a zsebembe eszszattam. Azzal a kandalló parkányához támaszkodtam s minden gyanusitástól mentem, mosolyogva szemléltem a meddő motozást. Az ékszer nem találták meg senkinél — nyoma veszett. A lakásnak minden részét átkutatták és végül a rendőrségnek is bejelentették az esetet.

En helyemen maradtam és ugy éreztem magam, mintha valami örületes szédülés vett volna erőt rajtam. Ugy éreztem mintha az az átkozott tárgy ki akarta volna furni az oldalamat és bántott, hogy a gonoszság elkövetésében én is segédkeztem.

Jeanne felém közeledett és hálás, köszönő pillantásokat vetett reám, a melyek

arczomba kergették a vért. Mellém állott és tompán suttogva kérdezte:

— Pierre, szeret még?

Egy pillanatig sem tétováztam, hanem gyermekies boldogsággal lelkendezve mondtam:

— Igen... szeretem... szeretem!...

— Még ez után is, hogy ezt a tettet elkövettem?

— Még ezután is!

— S nőül veszel?

— Igen, feleségül veszem!

Szemeiből a szenvedélyes szerelem tüze villogott s bennem egyre jobban forrt a vér. A szerelemnek ezt a felséges hatalmát éreztem, amely minden egyebet logyöz és nem ismer korlátokat. Fölötte boldog voltam, jól lehet némi szégyenérzet piritotta arczomat.

Amig ezek az ellentétes érzelmek dúltak bennem, kívülről hangos beszélgetés zaja hallatszott. Nemsokára benyitott Hestre, kezében egy kis dobozt tartott és diadalmasan kiáltotta:

— Uraim, az ékszer megtaláltuk és a tettet is fölfedeztük.

Alig tértem magamhoz a bámulattól. A félig nyitott ajtóban egy halványarcu szolgát láttam. Jeanne hirtelen meg fogta karomat és a tornáczra vezetett. Két kezével átkarolta nyakamat és miközben forró ajkai az enyémmel illesztette, szerelmesen susogta:

— Pierre, te kiállottad a tüzpróbát... megkérek férjemül!

abroszszal leterített asztalra vagy ennek szélére állítani.

Mert az abrosznak leeső rojtjaiba — de másképp is — nemesak magunk, de az esetleg ott ólálkodó gyermek beleakadhat és a keskeny alapon álló égő masinát felborítjuk. De nem szabad az asztal szélére sem állítani, mert a sürgés-forgásból keletkező légáram által kiesapó lángtól a libegő ruha tüzet foghat, vagy a kiálló fogó nyélhez ütődve, azt ledönthetjük. Azért jegyezzük meg jól, hogy: *az égő borszeszes gyorsforralót minden körülmények között szilárdul álló területen asztalra és nem a szélére, hanem inkább a közepe felé állítsuk.*

És ha megemlítem még, hogy az égő borszesz eloltását *ne ráfúrással*, hanem a forraló fedelének ráborításával eszközöljük, akkor nemesak valószínű, de bizonyos, hogy az efajta balesetek teljesen kikerülhetnek.

Említettem, hogy az égési balesetek előfordulnak a boudoirokban is. Az itt előforduló ilyen balesetek többnyire a *hajsütés*, vagy a keztyűk és más ruhaneműk *benzin és aetherrel* való tisztogatása közben szintén vigyázatlan eljárás folytán történnek.

A hajsütést a hölgyek nagyrésze köz tudomás szerint különféle szalag és esipkével diszitett — divat szerint — lenge reggeli öltözékben szokta végezni. Az efajta ruhával pedig hamar megeshetik, mikor a hölgyek a hajsütés műveletét végezve a tükör felé hajlanak, hogy az előttük lobogó és a vas melegítésére szolgáló lángtól meggyulad.

Igy járt szerencsétlenül két év előtt egy szép fiatal ur asszony, ki a szenvedett égési sérülésekbe pár órai iszonyu kínlás után meg is halt; özvegységre juttatva ezáltal fiatal férjét és árvaságra két gyönyörű kis gyermekét. Azért egy a hajsütés alkalmával, mint a benzin, aether és az alkoholt tartalmazó folyadékokkal való foglalkozáskor vigyázzunk a tüzre. Ez utóbbiaknál azért, mert ezek tüzzel érintkezve felrobbannak. Mint ugyancsak gyakori előidézőjét az égési baleseteknek felemlitem, hogy *gyufát* sohasem szabad olyan helyre tenni, ahol az a gyermek kezeügyébe kerülhet. Mert a magukra hagyott gyermekek játszadozás közben meggyujthatják. De azért sem, mert a gyermek a kezébe került minden tárgyat ösztönszerűleg a szájába visz, és ha az közönséges — kénes fejű — gyufa, melyet foszfor-tartalmánál fogva mérgező és edeskes íz miatt szívesen is szopogatják, azzal megmérgezhetik magukat. Ezek után rátérek azokra a *helytelen és veszedelmes eljárásokra*, amelyeket az égési baleseteknél ugyszólván rendszeren tanusítani szoktak.

Igy pl. határozottan veszedelmes és kerülendő szokás égő ruházzal futásnak eredni, vagy a mentést az égő ruha letépésével eszközölni.

Az előbbentit kerülni kell azért, mert a futásnál keletkező légáram a tüzet szítja és ezáltal az elégés gyorsabb. Az utóbbit meg azért, mert az égő ruha letépése amellet, hogy célhoz nem vezet, végzetes lehet a mentőre is azáltal, hogy kezeit megegetheti, esetleg a saját ruhája is tüzet foghat. Különösen, ha a mentő nőszemély.

Csak a közelmúlt napokban is olvastuk, hogy egy tizenöt éves leány az égő gyorsforraló lángjától meggyuladva, a második emeletről a földszintre futott égő ruhával. Persze, itt a szenvedett sérülésektől elgyengülve összeesett és néhány órai kínlás után a kórházban meghalt. És ugyancsak ezen esetről történt, hogy a mentő — laikus — az égő ruhát akarva letépni, súlyosan megegette kezeit.

Azért ezek az eljárások, mint veszedelmes- és célra nem vezetők, — kerültsenek.

Azonban az eljárások helyett a bekövet-

kezhető vagy bekövetkezett efajta baleseteknek elkerülése és kevésbé súlyos kimenetele végett tartuk szem előtt és tanuljuk meg jól, *de különösen a nők*, a következőket:

1. Mindenekelőtt tüznél a legnagyobb elővigyázat tanusítandó.

2. A lélekjelenlét — higgadtság — feltétlenül megőrizendő.

3. Égő ruhával futásnak eredni nem szabad.

4. Az égő ruha — tűz — eloltása ne a ruha letépésével történjen, hanem az égő szoknyát kétoldalt marokra fogva előfelé tömörítve, hirtelen a térdek közé kell szoritani, mint ezt a pataknaál mosó nőknél látjuk; vagy ugyanilyen műfogással — már az eset szerint — székre vagy földre üléssel, továbbá földre fekvé, gyorsan véghez vitt hengerkőzéssel.

A leghelyesebb és legbiztosabb eljárás azonban a vízzel *bőven* való leöntés — vederből — vagy dunyhával, bundával, ponyvával, szőnyeggel selyemtakaróval, stb. szóval puha, tömör elég kiterjedésű, e célra alkalmas tárgygyal való leterítés.

A földolog mindig a tüztől a levegőt — oxigént — elzárni. Ott, ahol oxigén — éleny — nincs, ott égés nincs.

És itt nagyon helyénvalónak tartom megemlíteni az „Első segély” iskolákban leendő rendszeres tanításának és kötelezővé tételének behozatalát, amit az 1900. évben Párisban megtartott nemzetközi mentőkongresszus ki is mondott. Mert csak így lesznek igazán elkerülhetők nemesak ezek a balesetek, de egyáltalán mindazon vizsás állapotok, melyek az „Első segély” nyújtásakor laikusoknál tapasztalhatók és elérve az a magasztos, humánus cél, hogy helyesen „Első segély”-t nyújtani kivétel nélkül mindenki fog tudni.

Végezetül pedig Montecueoli után — ki azt mondta, hogy a háboruhoz három tényező szükséges és pedig: pénz, pénz és pénz — mi is mondhatjuk, hogy az említett balesetek kikerüléséhez is három tényező szükséges: t. i. vigyázat, vigyázat és megint vigyázat.

Dr. Virostek Győző,
a budapesti mentőegyesület ellenőrző
orvosa.

H I R E K.

— **A vármegye közgyűlésének határozatai.** Lapunk múlt számában jeleztük, hogy Pest-Pilis-Solt-Kiskúnvármegye törvényhatósági bizottságának azon községünkét érdeklő határozatairól, melyeket a f. hó 15-én megkezdett közgyűlésén hozott, csak mai számunkban fogunk beszámolni. E határozatok a következők: 1. A váci járás főszolgabirájának jelentése, az ujpesti *tűzrendészeti szabályrendelet* tárgyában: jóváhagyatott. 2. Ujpesti község *helypénzszedési jogára* vonatkozó főügyési vélemény: jóváhagyatott. 3. A váci járás főszolgabirájának jelentése az Ujpesti községi *főjegyző természetbeni lakására* vonatkozólag: jóváhagyatott. 4. Az Ujpesti községben *behajthatatlanná vált* megyei és községi *pótadók* — a t. főügyész jelentése alapján — leirattak. 5. A váci járás főszolgabirájának jelentése, Ujpesti község által az állami iskolai *ezélokra* szolgáló *telkek megszerzése* tárgyában: jóváhagyatott. 6. Ujpesti község 1901-ik évi rendes és közmunka *költségvetése*: jóváhagyatott.

— **Az országgyűlési képviselő választók 1902-ik évi ideiglenes névjegyzéke.** A vármegyei központi választmány, a f. hó 18-án *Fazekas Agoston* főjegyző elnöklete alatt tartott ülésen, az összeíró küldöttségek munkálatai alapján megállapította az országgyűlési képviselő választók 1902-ik évi ideiglenes névjegyzékét. Ezen ideiglenes névjegyzékek, a folyó évre érvényes állandó névjegyzékektől, a választók száma tekintetében a következő választásokat tüntetik fel: a *gödöllői* választó kerületben a választók száma 7083-ról 7368-ra, a vármegye mind a 11 kerületben pedig 44.276-ról 44.924-re *emel-*

kedett. Az ujpesti választók ideiglenes névjegyzéke a község házánál (I. emelet 43. sz. a.) f. é. május hó 5-től 25-ig közszemlére ki-leendő téve, a mely napokon d. e. 8 órától 12 óráig a névjegyzék megtekinthető s d. u. 2 és 6 óra közt lemásolható. A felszólamlások ugyancsak f. é. május hó 5-től 15-ig s a felszólamlásokra teendő észrevételek május hó 16-tól 25-ig irásbelileg nyújtandók be a község előljáróságánál.

— **Az állandó bizottságok megalakulása.** Ujpesti község képvisellete a f. évi márczius hó 11-én tartott közgyűlésén választotta meg az állandó bizottságok tagjait. E bizottságok közül f. é. április hó 20-án a következő bizottságok alakultak meg: 1. *A gazdasági és számvizsgáló bizottság:* Elnök: Lindt János bíró, másodelnök: Mády Lajos. *Tagok:* Schreiber Gyula, Czípauer János, Dr. Kiss Sándor, Friedmann Ármán, Wolfner Tivadar, Dr. Plihal Viktor, Kárpáti József, Winternitz Gyula, Diamantstein Lajos, Gurányi István, Radies Dávid. 2. *Az ipariskolai bizottság. I. Elnök:* Kárpáti József. *II. Elnök:* Krapp Mihály. *Jegyző:* Mády Lajos. *Tagok:* Hajdu János, Búsfy István, Gerő Zsigmond, Weisz Adolf. 3. *Az óvoda felügyelő-bizottság. I. Elnök:* Mády Lajos. *II. Elnök:* Ladányi Zsigmond. *Jegyző:* Dr. Hédervári Ernő. *Gondnok:* Kárpáti József. *Tagok:* Illek Vince, Dr. Venetianer Lajos, Lindt János, Friedmann Ármán, Gerő Zsigmond, Farmathy István, Weisz Adolf, Krapp Mihály, Dr. Hédervári Soma. *Női bizottság,* miniszteri rendelet alapján: Cserba Ferenczné, Lindt Jánosné, Zsoldos Jánosné, Mády Lajosné, Friedmann Ármáné, Dr. Hédervári Ernőné, Weisz Adolfné. *Az egészségügyi bizottság* f. é. április hó 27-én d. u. 3 órakor tartja alakuló ülését.

— **Tatarozzák a vármegye székházát.** *Beniczky* Lajos alispán, a vármegye f. hó 15-én tartott közgyűlésén nyiltankijelentette, hogy: „Rosz gazda az, aki nem tudja fenntartani a saját házát. A szégyenpir futja el, ha látja a megyeháza rozoga állapotát és restelli magát, hogy ilyen székháza van a fővárosban a vármegyének.” E kijelentésre nagy éljenzés han zott fel s a közgyűlés névszerint szavazással, 66 szóval 10 ellenében megszavazta, a tatarozási költségek fedezésére a 2%-os *pótadót*, amely egy évre vetetik ki. A tatarozási munkák költségeinek egyharmadát, régi szerződés értelmében, az igazságügyminiszter fedezi, a belső munkálatokat pedig a kir. ügyész rabokkal végzeteti el.

— **A rendőrség figyelmébe.** Miután az ujpesti kerületi rendőr-kapitányság, a község területéhez képest, nagyon kevés közrendőrrel bír, a mellékutczák rendetlenségeit nem is veheti mind észre, s így rosz néven sem fogja tőlünk venni, ha hébe-korba egyre-másra felhívjuk a figyelmét. Ez alkalommal arra kérjük, hogy tekintse meg az ujpesti Kossuth-uteza 17. számú teleknek a kerítését, a mely már huzamosab idő óta teljes hosszában és hatalmas súlyával a gyalogjáróra készülő dűlni s a melyet a felnöttek kikerülnek ugyan, de nem úgy a gyermekek, s miután senki sem tudja kiszámítani, hogy az illető kerítésnek mikor tesz le dűlni és senki sem képes jótállni azért, hogy kárt nem fog senkiben okozni: felkérjük rendőrhatalóságunkat, hogy a jelzett telek kerítését szíveskedjék a telektulajdonossal olyan állapotba helyeztetni, a mely állapotban a gyermekek testi épségét s életbiztonságát nem fogja veszélyeztetni.

— **Légszuszvilágítást kérelmezők.** A Vörösmarty- és a Tavasz-utczának azon háztulajdonosai, kik az István-uteza és a Mária-uteza közötti területen laknak, légszuszvilágításért folyamodtak a község előljáróságához. Az előljáróság a kérelemnek annál is inkább eleget fog tenni, mert hiszen a petróleumlámpa világítás többbe kerül.

— **Az ujpesti Sport-Club** alapszabályait a belügyminiszter f. é. 35.69. sz. alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

— **A belügyminiszterium vezetésével** megbízott m. kir. miniszterelnök f. é. 544 IX. sz. a. kelt rendeletével a váci járásban levő anyakönyvi kerületek nevét a következőleg változtatta meg: a Dunakeszi-ét „Dunakeszi”-re, a Mácsai-ét „Galgamácsai”-ra, a Püspök-Hatvani-ét „Püspök-Hatvani”-ra, a Rákospalotai-ét „Rákospalotai”-ra, a Szilágyi-ét „Püspök-Szilágyi”-ra, az Uj-Pesti-ét „Ujpesti”-re, a Vác-Hartyáni-ét „Vác-Hartyáni”-ra.

— **Tavaszi multság.** Az „Ujpesti Polgári Kaszinó” vigalmi bizottsága 1901. május hó 4-én táncszal egybekötött tavaszi multságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona. Családjegy 2 korona. A díjazással egybekötött kuglizóverseny kezdete délután 5 órakor. Tánc este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a multság a Kaszinó termeiben tartatik meg.

— **Uj egylet.** Egy igen látogatott értekezlet volt tegnap este a Török-féle kávéházban egy gyermekvédő-egyesület tárgyában. Az egyesületnek célja szegény iskolás gyermekek és szegény családok segélyezése, később pedig egy gyermekmenhely megalapítása volna. Az értekezlet egy bizottságot küldött ki az alapszabályok kidolgozására. A gyermekvédő-egyesület, amint már célja is mutatja, nem akar a létező gyermekbarát-egyesülettel versenyezni s ha létrejön, nemes hivatást fog betölteni.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű repamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más utánozott hasonló védjegyű, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen eszeleksenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— **A két fillér áldozata.** Singer Zsigmond helybeli házaló négy esztendő Mórész nevű fia pénzzel játszadozott a múlt hét egyik reggelén s e közben egy két fillérest lenyelt. A pénz megakadt a torkán s a kis fiu megfuladt, mielőtt orvosi segítség érkezett volna.

— **Pályázat.** Fajs községben a gyógyszer-tulajdonos elhalálozása folytán s haszonélvező nem létében, a személyes üzleti jog elnyerésére pályázat nyitattik. A pályázati kérvények f. é. május hó 11-ig Pest-Pilis-Solt Kiskúnyvármegyekegzigazgatási bizottságához nyújtandók be.

IRODALOM.

Hazslinszky Gásztáv az állami polgári leányiskolának jeles énektanára, ének és zeneműveinek számát ismét egy újjal gazdagította. Most jelent meg ugyanis 21-ik műve, amely nem más mint *Vörösmarty Mihály* hatvny dalának „A vén cigány”-nak megzenésítése s amely mű hivatva van Hazslinszky nevét a jelesebb zeneszerzők közé emelni s „A vén cigány”-t még népszerűbbé tenni. A zenemű teljesen megfelel a költemény magasztosságának, drámai erőteljességének s megvagyunk győződve, hogy a szép költeményt ezután nemcsak szavalni, hanem énekelni is fogják országszerte. A zenemű, mely Vörösmarty Mihály emlékének van szentelve, középhangra vagy két-szólamú iskolai karra zongora kísérettel kapható Ujpesten a szerzőnél és Budapesten Méry Béla zenemű kereskedésében, (Andrássy-ut 12. sz.) Ara 1 K 50 fillér. Ajánljuk a zene és dalkedvelők, dalárdák és énekesiskolák figyelmébe.

SPORT.

Ujpestiek — Budapesten. Az „Ujpesti Sport-Club” I. csapata 1901. évi április hó 21-én tartotta football-mérkőzését a Millenáris pályán a „Budapesti-Sport-Club” I. csapatával. A „Match” igen érdekes volt. Az elsőrendű csapat az „Ujpesti Sport-Club”-bot 6:0 verte. Az „U. S.-C.” játsoi az egész idő alatt igen szépen tartották magukat. Mint halljuk az „Ujpesti Sport-Club”-nak az idén több budapesti első rendű csapattal lesz mérkőzése.

Szerkesztői üzenetek.

Virágkedvelőnek Gödöllőn. Sirva nézte a pusztitást, melyet a kemény és hosszú tél virágai között véghez vitt s most azt szeretné tőlünk tudni hol és kinél szerezhetne be olyan virágövényeket, rózsákat, chrysantheumokat, szegfűket stb. amelyek legnagyobb ellenálló képességgel bírnak, s tönkrement virágait rövid idő alatt pótolnák? E tekintetben csak a „Virág-velencei műkertészeti és rózsatelep” ezéget ajánlhatjuk önnek nyugodt lelkiismerettel. Forduljon e czéghez Nagyváradra, kérjen a telepkezelő égtől képes árjegyzéket s annak alapján rendelje meg virágövényeit. Megle-s ajánlatunkkal s az olcsó árakkal is e'égvedve.

Meghívó.

Az „UJPESTI KERÉKPÁROS EGYESÜLET 1898.” f. hó 21-ére kitűzött rendes közgyűlése a tagok részvétlensége miatt nem volt megtartható, miért is a tagok **f. é. május hó 2-án este 8 órakor** a Wachslerkávéházban tartandó

rendes közgyűlésre

aazzal a megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagokra, határozatképes lesz.

Napirend:

1. A múlt évről szóló számadás.
2. A választmány és a számvizsgálók jelentése.
3. A jövő évi költségvetés megállapítása.
4. A tisztikar megválasztása.
5. A felmentvény megadása.
6. Az alapszabályok módosítása.
7. Indítványok.

V. 753. számhoz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1901. évi V. 496/3. sz. végzése folytán **dr. Steiner Lajos** ügyvéd által képviselt **Pollák József** utóda telperes részére **Gratzinger Miksa** alperes ellen 160 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 709 koronára becsült ingóságokra a fentidézett kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével az árverés elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna **Ujpesten, Gyár-utca 9. sz. a. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi április hó 25. napján délelőtt 11 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Ujpesten, 1901. évi április hó 12. napján.

Kiss Gyula

kir. bir. végrehajtó.

867. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 3392/8. sz. végzése folytán **dr. Schöffler Zsigmond** ügyvéd által képviselt **Meisel Sámuel** felperes részére **Salgó Sándor** alperes ellen 396 kor. 44 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 935 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, István-ut 9. sz. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi május hó 3. napján délelőtt 1/2 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi április hó 18. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

752. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 750/2 sz. végzése folytán **dr. Kell József** ügyvéd által képviselt **Reich S. és társa** felperesek részére **A. Molnár István és társa** alperesek ellen 265 kor. 52 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 750 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Fóthon A. Molnár István lakásán Vörösmarth-tér 9. és folyt. Friegel János lakásán gróf Károlyi-utca 42. sz. a. leendő megtartása határidőül 1901. évi május hó 1. napján d. u. 4 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.**

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi április hó 15. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

340. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 4548/5. sz. végzése folytán **dr. Jankovich Jenő** ügyvéd által képviselt **Monassterly és Kuzmik** felperes részére **Lónyai Géza és neje** alperes ellen hátr. 98 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1749 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rákospalotán, Villa-sor 12. sz. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi április hó 25. napján délután 1/2 órája tüzetik ki, amikor a bíróilag lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi április hó 10. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Ügyvédi irodámat

f. évi május 1-én Árpád-ut 46. sz. a. (Lichtenstein József-féle) házba helyezem át.

Dr. Illés Samu
köz- és váltó-ügyvéd.

Árpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.